

Aan het college van Burgemeester en Wethouders van Haarlem
cc leden van de commissie Samenleving

Datum 16 oktober 2020
Ons kenmerk 2020/14
Contactpersoon Noor Kraaijeveld
Doorkiesnummer 023-5113868
E-mail nkraaijeveld@haarlem.nl
Onderwerp Ongevraagd advies participatieraad op de 'Informatienota Ontwikkelingen en maatregelen kostenbeheersing Jeugd en WMO 2021 en verder'

Geacht college,

In de nota worden maatregelen kostenbeheersing Jeugd en WMO toegelicht en zijn voorgenomen maatregelen uitgewerkt ter bespreking in de commissie Samenleving.

Primair doel van de maatregelen: dempen van groei van de uitgaven.

In de nota is een korte analyse opgenomen en de nota wordt vergezeld van een overzicht van voorgenomen maatregelen.

Onafhankelijk onderzoek

De Participatieraad deelt de zorg over de sterke groei van de kosten en begrijpt dat passende maatregelen nodig zijn.

De Participatieraad mist echter een gedegen analyse van de oorzaken van de kostenstijging en daarmee ook een onderbouwing van de voorgenomen maatregelen.

Uit de Informatienota blijkt niet echt wat de oorzaken van de groei van de uitgaven zijn en de voorgenomen maatregelen lijken op korte termijn politiek zonder dat er zicht is op de eventuele consequenties hiervan.

Het aantal aanbieders van jeugdzorg in Nederland steeg de afgelopen jaren explosief. De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd meldt dat in 2014 120 jeugdzorgaanbieders actief waren en schat dat dat er nu zo'n zesduizend zijn.

Ook de kosten stegen enorm, blijkt uit onderzoek van Divosa. Terwijl het aantal jongeren dat gebruikmaakt van jeugdzorg tussen 2015 en 2018 toenam met 13 procent, stegen de gemeentelijke uitgaven met [42 procent](#). Divosa concludeert verder dat gemeenteraadsleden zich 'slecht geïnformeerd' voelen over jeugdzorg. Gemeenten hebben weinig zicht op kwaliteit en werkwijze van zorgaanbieders. Omdat het zicht op de bestedingen al even gebrekkig is, lukt het ze slecht de kosten te monitoren.

De Participatieraad komt met de volgende aanbevelingen:

1. De participatieraad heeft geconstateerd dat de gemeente Haarlem overweegt om deel te nemen aan het onderzoek door Follow The Money (FTM) om na te gaan waar het geld binnen de jeugdzorg naar toe gaat zodat beter gefundeerde keuzes binnen de vastgestelde kaders en ambities zoals verwoord in de nota Jeugdbeleid kunnen worden gemaakt. Deelname aan dit onderzoek bevelen we dan ook van harte aan.

Ook VNG-directeur Leonard Geluk heeft het belang van dit onderzoek onderschreven en de leden opgeroepen om hier aan deel te nemen.

2. Monitor de consequenties van de al in gang gezette maatregelen. Enkele signalen:
 - De dagopvang voor 1-4 jarigen heeft een wachtlijst van een jaar. Het CJG kan hier niets in bieden.
 - Keuzemogelijkheden voor ouders als gevolg van budgetplafonds zijn fors beperkt waardoor gezinnen in de knel raken.
 - Soms is passend aanbod al niet meer beschikbaar.
 - Ouders en kinderen moeten nu al vaak tot januari wachten, dat betekent in januari een grote bulk.
 - Het CJG pleegt nu veel extra inzet om de periode tussen de indicatie en de daadwerkelijk start van de zorg te overbruggen om verzwaring van de problematiek zoveel mogelijk te voorkomen. Dit heeft consequenties voor de capaciteit.
 - Jeugd GGZ heeft forse wachtlijsten.
 - De grote wachtlijsten bij de volwassen GGZ komen heeft forse consequenties voor de kinderen binnen deze gezinnen.
3. Aanbevolen uitgangspunten voor de gemeente als regievoerder:
 - Voorkom dat kinderen tussen wal en schip vallen:
 - Cliënt/opnamestops zijn niet acceptabel, een kind moet zorg krijgen als het nodig is.
 - Wachttijden normaliseren is in strijd met de zorgplicht.
 - Ga er niet vanuit dat ouders verantwoordelijk zijn voor gebruikelijke zorg.
 - Zet niet alleen in op lichte maar ook in op *zware* preventie zoals Blijf van mijn lijf huizen, investeer in kinderen uit complexe gezinnen, kinderen met ouders met een LVB, kinderen met ouders met verslavingsproblematiek, kinderen met ouders met psychiatrische problematiek.

- Analyseer geldstromen, werk datagedreven en doe (onafhankelijk) onderzoek:
 - Werk vraaggestuurd i.p.v. aanbodgericht, gebruik ook de data vanuit CJG om na te gaan wat nodig is.
 - Doe mee aan het onderzoek van FTM en maak gebruik van de uitkomsten.
 - Bewaak de kwaliteit van het aanbod.
 - Laat een onafhankelijke partij definiëren wat gebruikelijke en niet gebruikelijke zorg is.

- Zorg ervoor dat gezinnen Haarlempas financieel niet extra belast worden door:
 - Een eigen bijdrage voor bepaalde vormen van jeugdzorg.
 - Aanpassen leeftijdsgrens voor dyslexiezorg: volgens de Jeugdwet
 - Zijn gemeenten verantwoordelijk voor diagnose en behandeling van jeugdigen met ernstige, enkelvoudige dyslexie in de basisschoolleeftijd.

- Werk systeemgericht:
 - Zet zorg efficiënt in (kijk naar aantal aanbieders in systemen, monitor hierop, neem hier regie in).
 - Versterk samenwerking CJG en SWT, liefst op 1 locatie.
 - Versnelde en versterkte inzet op 1 gezin 1 plan.

Wij zijn er van overtuigd dat een goed ingericht monitor systeem, een heldere visie, heldere regie en goede afspraken kostenbesparend werken.

Met vriendelijke groet,

Andre Jurjus
Voorzitter Participatieraad Haarlem